RAPPORT TER TERECHTZITTING
Zaak C-347/87 *

I — Feiten

1. De Italiaanse wetgeving verbiedt producenten, importeurs, groothandelaars en kleinhandelaars suiker te verkopen tegen een hogere prijs dan de door het Comitato interministeriale dei prezzi (hierna: CIP) vastgestelde maximumprijs. Overtreding van dit verbod is strafbaar.

2. Bij besluit nr. 39/1984 van 24 oktober 1984 verlaagde het CIP met ingang van 30 oktober 1984 de maximumprijs van suiker met 40,09 LIT/kg.

3. Ter verzekering van de winstmarge van de door de verlaging van de maximumprijzen getroffen ondernemers, werd de Cassa conguaglio zucchero bij CIP-besluit nr. 39/1984 gemachtigd, voor witte suiker die de handelaars op 29 oktober 1984 in voorraad hadden met ingang van 30 oktober 1984 37,12 LIT/kg te betalen.

4. Op 14 en 28 november 1984 bracht de Italiaanse overheid dit besluit ter kennis van de Commissie.

5. Op 25 oktober 1986 publiceerde de Commissie een mededeling (PB 1986, C 269, blz. 2), waarin zij verklaarde dat de betaling krachtens CIP-besluit nr. 39/1984 een steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 1, EEG-Verdrag was, die niet in aanmerking kwam voor een uitzondering uit hoofde van artikel 92, lid 3; zij deelde haar besluit mee om met betrekking tot die steun de procedure van artikel 93, lid 2, eerste volzin, EEG-Verdrag in te leiden. In haar mededeling liet de Commissie tevens weten, dat zij op 18 december 1985 tot het besluit was gekomen dat de Italiaanse regeling voor de vaststelling van maximumprijzen voor suiker geen inbreuk vormde op het communautaire prijzenstelsel.

6. Bij besluit van 8 april 1987 „betreffende steun van de Italiaanse regering ten behoeve van Italiaanse suikerhandelaren", bekendgemaakt in PB 1987, L 313, blz. 24, verklaarde de Commissie dat de steunmaatregel bestaande in de betaling aan de Italiaanse handelaren van een bedrag van 37,12 LIT/kg voor witte suiker in voorraad, op grond van artikel 92 EEG-Verdrag, onverenigbaar was met de gemeenschappelijke markt en derhalve niet mocht worden toegekend.

7. Tegen dit besluit hebben de verzoekende ondernemingen, Italiaanse suikerhandelaren, het onderhavige beroep tot nietigverklaring ingesteld.

II — Schriftelijke procedure en conclusies van partijen

1. Verzoeksters' beroep is op 11 november 1987 ter griffie van het Hof ingeschreven.

2. De Commissie heeft met een beroep op artikel 91, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen. Bij beschikking van

* Procestaal: Italiaans.

23 november 1988 heeft het Hof besloten, de ontvankelijkheid te zamen met de zaak ten gronde te behandelen.

3. *Verzoeksters* concluderen dat het den Hove behage:

— hun actieve legitimatie als procespartij vast te stellen;

— nietig te verklaren de tot de Italiaanse staat gerichte doch niet gepubliceerde beschikking van de Commissie van 8 april 1987 betreffende (zoals blijkt uit de nota van de Commisse SG (87) D/6225 van 18.5.1987, waarvan verzoeksters de afgelopen dagen kennis hebben gekregen) de vaststelling van de onverenigbaarheid van de betalingen voorzien in CIP-besluit nr. 39/1984 (en nr. 41/1984);

— de Commissie in de kosten te verwijzen.

4. De *Commissie*, verweerster, concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;

— subsidiair, het beroep te verwerpen;

— verzoeksters te verwijzen in de kosten van het geding.

5. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

6. Bij beschikking van 4 oktober 1989 heeft het Hof krachtens artikel 95, leden 1 en 2, van het Reglement voor de procesvoering besloten, de zaak naar de Zesde Kamer te verwijzen.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — *De ontvankelijkheid*

1. De *Commissie* heeft een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen, die aanvankelijk op twee middelen was gebaseerd.

a) Met haar eerste middel voert de Commissie aan, dat het beroep is ingesteld na het verstrijken van de in artikel 173, derde alinea, EEG-Verdrag gestelde termijn van twee maanden. Het beroep is ingesteld op 11 november 1987 en derhalve tardief, aangezien verzoeksters op 1 augustus 1987 reeds op de hoogte waren van het bestreden besluit, dat niet in het Publikatieblad is bekendgemaakt en aan geen van de betrokken ondernemingen is betekend. Op 1 augustus 1987 werd namelijk in de *Gazetta ufficiale della Repubblica Italiana* een mededeling gepubliceerd waarin melding werd gemaakt van de bestreden beschikking van de Commissie van 8 april 1987. Bijgevolg deed deze mededeling, waardoor verzoeksters kennis kregen van het bestaan van de beschikking, de beroepstermijn ingaan.

In een rectificatie van 4 mei 1988 erkende de Commissie evenwel, dat de bestreden beschikking in het Publikatieblad van 4 november 1987 bekend is gemaakt, en in haar verweerschrift heeft zij dit eerste middel van niet-ontvankelijkheid laten vallen.

b) Met het tweede middel voert de Commissie aan, dat verzoeksters slechts in schijn opkomen tegen de door haar overeenkom-

stig artikel 93, lid 2, vastgestelde en tot de Italiaanse Republiek gerichte beschikking, en het Hof in werkelijkheid willen doen verklaren dat de Italiaanse Republiek, door een regeling voor de vaststelling van maximumdetail- en groothandelsprijzen voor suiker in te voeren en in stand te houden, de krachtens het gemeenschapsrecht op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen. Verzoeksters betwisten immers niet de vaststelling, in de beschikking, dat de betaling aan de Italiaanse handelaren van 37,12 LIT/kg voor witte suiker in voorraad een met de gemeenschappelijke markt onverenigbare steunmaatregel in de zin van artikel 92 EEG-Verdrag is, doch voeren alleen aan dat de Commissie ten onrechte niets heeft ondernomen om de Italiaanse regeling inzake de maximumprijzen voor suiker in strijd met het gemeenschapsrecht te doen verklaren. Particulieren kunnen evenwel geen beroep wegens niet-nakoming noch een beroep wegens nalaten instellen tegen de weigering van de Commissie om de procedure van artikel 169 EEG-Verdrag, in te leiden (arrest van 1 maart 1966, zaak 48/65, Lütticke, Jurispr. 1966, blz. 27). Verzoeksters kunnen deze hindernissen niet omzeilen met een beroep tot nietigverklaring van de door de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 2, EEG-Verdrag gegeven beschikking. Bijgevolg is het beroep niet-ontvankelijk wegens het ontbreken van actieve legitimatie van verzoeksters.

De Commissie onderstreept in haar verweerschrift dat verzoeksters in hun opmerkingen over de exceptie van niet-ontvankelijkheid niet het geringste argument ter weerlegging van haar opvatting hebben aangevoerd.

In dupliek ten slotte stelt zij, dat verzoeksters in repliek haar zienswijze hebben verdraaid door te stellen dat volgens haar eerst de onwettigheid van de Italiaanse regeling inzake de vaststelling van maximumprijzen van suiker moet worden vastgesteld, alvorens zij de litigieuze beschikking kunnen aanvechten. De wettigheid van die regeling doet niet ter zake. In haar motivering verwijst de bestreden beschikking weliswaar naar het besluit van de Commissie van 18 december 1985, dat de vaststelling van de suikerprijzen in Italië niet in strijd was met het communautaire prijzenstelsel, maar zij is in geen geval gebaseerd op die juridische appreciatie van de Commissie.

2. a) *Verzoeksters* bestrijden het eerste middel van niet-ontvankelijkheid met het betoog, dat de bedrijfstakorganisatie waarbij zij zijn aangesloten in de precontentieuze procedure heeft gereageerd op de mededeling van de Commissie in het Publikatieblad van 25 oktober 1986, zodat de Commissie gehouden was, de betrokkenen in kennis te stellen van het resultaat van de krachtens artikel 93 EEG-Verdrag ingeleide procedure. Uit de op 1 augustus 1987 in de *Gazetta ufficiale della Repubblica Italiana* gepubliceerde mededeling, waarin naar de litigieuze beschikking werd verwezen, kon bovendien niet worden afgeleid, om welke beschikking het ging, noch wat de precieze inhoud daarvan was, zodat deze mededeling de beroepstermijn niet kon doen ingaan. Beslissend voor het ingaan van de beroepstermijn is de bekendmaking van de betrokken beschikking in het Publikatieblad van 4 november 1987.

In repliek hebben verzoeksters er alleen akte van gegeven, dat de Commissie afstand van dit middel heeft gedaan.

b) Verzoeksters concluderen tevens tot afwijzing van het tweede middel van niet-ontvankelijkheid, op grond dat de Commissie

wegens haar gebrekkige kennis van het Italiaans hun redenering niet goed heeft begrepen. Bij aandachtige lezing van het verzoekschrift is het voor de Commissie mogelijk om inzicht te krijgen in de precieze strekking van het geschil. Uit het verzoekschrift blijkt namelijk, dat de betrokken betaling geen steunmaatregel was, maar een vergoeding van de schade die de suikerhandelaars hebben geleden ten gevolge van de Italiaanse wettelijke regeling, waarvan de Commissie heeft nagelaten de onverenigbaarheid met het gemeenschapsrecht vast te stellen.

Verzoeksters merken in repliek nog op, dat volgens de redenering van de Commissie de betrokken ondernemingen niet tegen het bestreden besluit kunnen opkomen, daar eerst de onwettigheid van het Italiaanse systeem van vaststelling van de suikerprijzen zou moeten worden vastgesteld; die onwettigheid kan alleen door de Commissie in een beroep wegens niet-nakoming aan de orde worden gesteld. Uit het door de Commissie op 18 december 1985 uitgesproken oordeel, dat de Italiaanse regeling in overeenstemming is met gemeenschapsrecht, volgt noodzakelijkerwijs dat de betaling uit hoofde van CIP-besluit nr. 39/1984 onmisbaar is ter voorkoming van een bij artikel 40, lid 3, tweede alinea EEG-Verdrag, verboden discriminatie tussen Italiaanse handelaren die vóór 30 oktober 1984 en andere die ná die datum suiker hebben verkocht, dan wel tussen Italiaanse handelaren en handelaren uit andere Lid-Staten. De betrokken betaling is dus geen steunmaatregel, maar een schadevergoeding ter voorkoming van discriminatie voortvloeiend uit de toepassing van het Italiaanse stelsel voor de vaststelling van de prijzen, dat onverenigbaar is met het gemeenschapsrecht. Uit de beschikking zelf volgt, dat zij gebaseerd is op het door de Commissie op 18 december 1985 uitgesproken oordeel; daardoor kan de betaling uit hoofde van het CIP-besluit slechts als een bij het Verdrag verboden steunmaatregel worden beschouwd wanneer vaststaat dat het Italiaanse stelsel voor de vaststelling van de suikerprijzen verenigbaar is met de gemeenschapsregeling. Bijgevolg is er geen enkele grond voor de opvatting van de Commissie, dat de kwalificatie „steunmaatregel" in casu los staat van de mogelijke onverenigbaarheid van de Italiaanse regeling met het gemeenschapsrecht, en dat het op die onverenigbaarheid gebaseerde beroep niet-ontvankelijk is.

B — *Ten gronde*

1. *Verzoeksters* stellen in de eerste plaats dat de Italiaanse regeling inzake maximum suikerprijzen onverenigbaar is met sommige bepalingen van het EEG-Verdrag. Zo verzet artikel 30, EEG-Verdrag zich tegen nationale regels inzake prijsvaststelling die de intracommunautaire handel potentieel belemmeren. Artikel 40, lid 3, tweede alinea, EEG-Verdrag, dat geldt voor alle vormen van discriminatie, ongeacht of zij door de gemeenschapsinstellingen dan wel door Lid-Staten zijn ingevoerd, verbiedt discriminatie van de Italiaanse handelaars in de vorm van verliezen ten gevolge van een onwettig ingrijpen van de nationale autoriteiten in de prijsvorming.

De betrokken Italiaanse regeling is voorts onverenigbaar met de rechtspraak van het Hof inzake de vaststelling van prijzen in het kader van de gemeenschappelijke marktordeningen voor landbouwprodukten. De suikersector wordt volledig beheerst door de gemeenschapsregeling van verordening nr. 1785/81 van de Raad van 30 juni 1981 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector suiker (PB 1981,

L 177, blz. 4), die de Commissie en de Raad een uitsluitende bevoegdheid ter zake verleent en de Lid-Staten verbiedt, daarnaast zelf regels vast te stellen (arresten van 18 juni 1970, zaak 74/69, Krohn, Jurispr. 1970, blz. 451; 30 januari 1974, zaak 159/73, Hannoversche Zucker, Jurispr. 1974, blz. 121). Voor wat meer in het bijzonder de vaststelling van de suikerprijzen betreft, is het vaste rechtspraak van het Hof (arresten van 23 januari 1975, zaak 31/74, Galli, Jurispr. 1975, blz. 47; 6 november 1979, zaak 10/79, Toffoli, Jurispr. 1979, blz. 3301; 6 november 1979, gevoegde zaken 16/79 tot en met 20/79, Danis, Jurispr. 1979, blz. 3327; 17 januari 1980, gevoegde zaken 95/79 en 96/79, Kefer, Jurispr. 1980, blz. 103; 5 juni 1985, zaak 116/84, Roelstraete, Jurispr. 1985, blz. 1705), dat op de gebieden waarvoor een gemeenschappelijke marktordening geldt, in het bijzonder wanneer deze ordening gebaseerd is op een gemeenschappelijke prijsregeling, de Lid-Staten niet meer door eenzijdig vastgestelde bepalingen kunnen ingrijpen in het prijsvormingsmechanisme zoals dit uit de gemeenschappelijke ordening voortvloeit. Volgens deze rechtspraak is voor de Lid-Staten de enige met het gemeenschapsrecht verenigbare mogelijkheid om in een sector waarvoor een gemeenschappelijke ordening geldt, de doelstellingen van een nationale wetgeving ter bestrijding van prijsstijgingen te bereiken, het nemen van passende initiatieven op communautair niveau, ten einde door het bevoegde communautaire gezag maatregelen te doen invoeren of goedkeuren die voldoen aan de eisen van de gemeenschappelijke markt (arrest-Galli, reeds aangehaald).

Aangaande de vaststelling van de prijzen in de produktiefase en de groothandelsfase is het Hof van oordeel dat een nationale regeling ter bevordering van de vaststelling van een uniforme producentenprijs — door afspraken of van overheidswege op nationaal of regionaal niveau —, naar haar aard niet tot de aan de Lid-Staten voorbehouden bevoegdheden behoort (arrest-Toffoli, reeds aangehaald), en dat de bevoegdheid tot vaststelling van bijzondere maatregelen waardoor in het prijsmechanisme wordt ingegrepen, met name de beperking van de gevolgen van een wijziging van de communautaire prijzen, of het nu om de interventieprijzen gaat dan wel om de omrekeningskoers van de nationale munteenheid ten opzichte van de rekeneenheid, behoudens uitdrukkelijke afwijkende bepalingen uitsluitend bij de Gemeenschap berust (arrest van 25 mei 1977, zaak 77/76, Cucchi, Jurispr. 1977, blz. 987).

Aangaande de vaststelling van de suikerprijzen in de detailhandelsfase wijzen verzoeksters erop, dat volgens de rechtspraak van het Hof de communautaire landbouwverordeningen die een prijsregeling bevatten en gelden voor de produktie- en groothandelsfase, behoudens andersluidende verdragsbepalingen niet afdoen aan de bevoegdheid der Lid-Staten om in de detailhandels- en consumptiefase passende maatregelen inzake de prijsvorming te nemen, mits deze maatregelen de doelstellingen of de werking van de betrokken gemeenschappelijke marktordening, met name de in het kader daarvan geldende prijsregeling, niet in gevaar brengen (arresten-Galli, -Danis en -Kefer, reeds aangehaald). Het gemeenschapsrecht verzet zich dus niet tegen de eenzijdige vaststelling door een Lid-Staat van een maximum handelsmarge voor de detailhandel, die hoofdzakelijk wordt berekend op basis van de in de voorafgaande handelsfase toegepaste aankoopprijzen en afhankelijk van deze prijzen varieert, mits de voor de berekening van die marge gebezigde aankoopprijzen worden verhoogd met de handels- en invoerkosten die de kleinhandelaar bij zijn bevoorrading en bij de verkoop aan de verbruiker daadwerkelijk heeft gemaakt, en de marge op een zodanig niveau wordt vastgesteld, dat het intracom-

munautaire handelsverkeer er niet door wordt belemmerd (arrest-Kefer, reeds aangehaald) en de kleinhandelaren een billijke beloning voor hun inspanningen wordt verzekerd (arrest-Roelstraete, reeds aangehaald).

Verzoeksters leiden daaruit af, dat nationale regels inzake vaststelling van prijzen voor produkten waarvoor een gemeenschappelijke marktordening geldt, onwettig zijn in de produktie- en groothandelsfase, terwijl het Hof de Lid-Staten weliswaar bevoegd heeft verklaard om de eindverbruikersprijzen te controleren, maar deze bevoegdheid wel nauwkeurig heeft afgebakend. De enige manier voor de nationale overheid om wettig in te grijpen in de vaststelling van de detailhandelsprijzen van onder de gemeenschapsregeling vallende landbouwprodukten, bestaat erin rekening te houden met alle factoren die in de regel een rol spelen bij de prijsvorming op de vrije markt, namelijk de aankoopprijs van de grondstof, de verwerkings- en verhandelingskosten en een redelijke winstmarge. Elke andere berekeningswijze, inzonderheid een stelsel dat forfaitair gekoppeld is aan de waardevermindering van de munt, is onverenigbaar met het gemeenschapsrecht.

Ondanks deze ontwikkeling in de rechtspraak, heeft de Commissie in de twintig jaar waarin de EEG-regeling voor suiker geldt, nooit een standpunt ingenomen over het Italiaanse systeem van vaststelling van de suikerprijzen. Ondanks de talrijke zaken voor het Hof waarin de Italiaanse regeling ter discussie is gesteld, heeft de Commissie zich nooit ingespannen voor de afschaffing van de Italiaanse regeling en heeft zij Italië de mogelijkheid geboden om in strijd met het gemeenschapsrecht en ten nadele van de betrokken handelaren suikerprijzen in alle handelsfasen vast te stellen. Bovendien heeft de Commissie in haar mededeling van 25 oktober 1986 en in de motivering van de bestreden beschikking zelfs gewag gemaakt van een besluit van 18 december 1985 om het beginsel van vaststelling door de nationale overheid van de suikerprijzen in Italië niet als een inbreuk op het communautaire prijzenstelsel te beschouwen.

Bijgevolg kan de Commissie thans geen bezwaar maken tegen de betaling waartoe het CIP in 1984 heeft besloten. CIP-besluit nr. 39/1984 tot verlaging van de maximumprijzen voor suiker was voor de betrokken handelaren namelijk zeer nadelig. Bovenvermelde betaling is noodzakelijk om de verliezen van de handelaren goed te maken. Wat de Commissie dus als een bij het Verdrag verboden overheidssteun beschouwt, is in werkelijkheid een vergoeding door de Italiaanse overheid van de schade die voor de betrokkenen voortvloeit uit de nationale wettelijke regeling inzake de vaststelling van maximumprijzen. Nu de Commissie heeft nagelaten, deze regeling onverenigbaar met het gemeenschapsrecht te laten verklaren, heeft zij geen enkele grond om de vergoeding bedoeld om de nadelige gevolgen van een onwettige regeling op te heffen, te beschouwen als een bij het gemeenschapsrecht verboden steunmaatregel. Bijgevolg is de bestreden beschikking onwettig en moet zij nietig worden verklaard.

Nog duidelijker blijkt de ongegrondheid van de opvatting van de Commissie uit de omstandigheid, dat ongeveer 20% van de suiker die op 29 oktober 1984 in voorraad was uit de Gemeenschap afkomstig was, wat

erop wijst dat de CIP-betaling niet was ingegeven door de bedoeling, de Italiaanse produktie te begunstigen ten nadele van die van de andere Lid-Staten.

Voorts maakt de Commissie bij haar verdediging van de Italiaanse regeling voor de vaststelling van de suikerprijzen geen onderscheid tussen de rechtspraak van het Hof inzake groothandelsprijzen en die inzake consumentenprijzen. In casu gaat het om de vaststelling van groothandelsprijzen, in welke fase de Lid-Staten geen enkele bevoegdheid hebben omdat alleen de Gemeenschap de prijzen van landbouwprodukten kan vaststellen (arrest van 1.7.1987, zaak 216/86, Antonini, Jurispr. 1987, blz. 2919). De Italiaanse regeling, die in een systematische bevriezing van de prijzen in alle handelsfasen voorziet, is derhalve volstrekt onverenigbaar met het gemeenschapsrecht. Ten slotte kan de Commissie, gelet op de hiervoor aangehaalde vaste rechtspraak van het Hof, geen argumenten ontlenen aan het arrest van 26 februari 1976 (zaak 65/75, Tasca, Jurispr. 1976, blz. 291).

2. De *Commissie* stelt dat verzoeksters' opvatting juridisch onjuist is, aangezien zij niet opkomen tegen de steunmaatregel op zich, doch stellen dat de betrokken betaling bedoeld is ter compensatie van de verliezen ten gevolge van de toepassing van een nationale prijsregeling die in strijd zou zijn met het gemeenschapsrecht, en de Commissie verwijten, tegen de Italiaanse Republiek geen procedure wegens niet-nakoming te hebben ingeleid.

In de eerste plaats is de Italiaanse regeling inzake de vaststelling van suikerprijzen niet onverenigbaar met het gemeenschapsrecht. Uit de rechtspraak van het Hof volgt, dat een nationale regeling voor de vaststelling van de groothandels- en/of detailhandelsprijzen, anders dan in de produktiefase, niet als zodanig onverenigbaar met het gemeenschapsrecht is, ook niet in de landbouwsectoren die door verordeningen houdende invoering van een gemeenschappelijke marktordening worden beheerst, behoudens wanneer zou blijken dat deze nationale regeling de doelstellingen en de werking van de gemeenschappelijke marktordening, met name van haar prijsregeling, in gevaar kan brengen (arrest-Tasca, reeds aangehaald). Het arrest-Kefer (reeds aangehaald) biedt geen steun aan verzoeksters' opvatting. Het bevestigt juist de rechtspraak van het Hof, dat de Lid-Staten niet langer door middel van nationale bepalingen mogen ingrijpen in het prijsvormingsmechanisme zoals dat door de gemeenschappelijke marktordening wordt bepaald, terwijl de gemeenschapsregeling die een prijsregeling behelst voor de produktie- en de groothandelsfase, de Lid-Staten vrijlaat om, behoudens andersluidende bepalingen van het EEG-Verdrag, de noodzakelijk geachte bepalingen vast te stellen inzake de prijsvorming in de detailhandels- en consumptiefase, voor zover deze de doelstellingen en de werking van de gemeenschappelijke marktordening niet in gevaar brengen.

Dat de door verzoeksters aangevochten beschikking wettig is, blijkt uit de motivering ervan. Uit punt IV.1 van de beschikking volgt duidelijk dat het beslissende element van de motivering is, dat de CIP-betaling een steunmaatregel van de staat vormt, die een distorsie van de mededinging in de intracommunautaire handel teweeg kan brengen. De steun wordt immers toegekend aan Italiaanse handelaren die op 29 oktober 1984 suikervoorraden aanhielden, ter-

wijl hun concurrenten uit de andere Lid-Staten dit voordeel niet kunnen genieten: de betrokken regeling bevoordeelt Italiaanse suikerhandelaren dus ten opzichte van handelaren uit andere Lid-Staten. Bovendien heeft zij ook gevolgen voor de suikerhandel tussen Italië en de andere Lid-Staten, die eventueel naar dat land zouden kunnen uitvoeren. Daaruit volgt dat de betaling waartoe in 1984 is besloten, een steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 1, EEG-Verdrag is en dat, gelijk de Commissie in punt IV.2 van de motivering van de bestreden beschikking overweegt, in casu de afwijkingen voorzien in artikel 92, leden 2 en 3, niet van toepassing zijn.

Verzoeksters hebben geen enkel argument naar voren gebracht dat deze redenering van de Commissie zou kunnen weerleggen. Zij hebben alleen verklaard dat de Italiaanse regeling inzake de vaststelling van de suikerprijzen in strijd is met het gemeenschapsrecht en dat de betrokken betaling bedoeld is om de gevolgen van de verlaging van de maximumprijzen op te heffen.

Wat verzoeksters' eerste argument betreft, stelt de Commissie dat ook in het uiterst onwaarschijnlijke geval dat het Hof de Italiaanse regeling onverenigbaar met het gemeenschapsrecht zou achten, er tussen die regeling en de bestreden beschikking geen voldoende nauw verband bestaat om nietigverklaring te rechtvaardigen van de beschikking, die geenszins gebaseerd is op de opvatting van de Commissie dat de Italiaanse regeling niet in strijd is met het gemeenschapsrecht. De motivering van de beschikking maakt alleen een toespeling of het voornemen van de Commissie om tegen de Italiaanse Republiek niet de procedure van artikel 169, EEG-Verdrag, in te leiden, welke vermelding geenszins een beslissend, juridisch relevant onderdeel van de eigenlijke motivering van de beschikking is.

Wat verzoeksters' tweede argument betreft, is het beslissende element van de motivering van de bestreden beschikking de omstandigheid, dat de CIP-betaling een steunmaatregel vormt die de mededinging kan vervalsen; dat de betaling waartoe de Italiaanse overheid heeft besloten bedoeld was om de gevolgen van de Italiaanse regeling inzake de vaststelling van de suikerprijzen te verlichten, is niet ter zake dienend. Zonder de litigieuze steun zou CIP-besluit nr. 39/1984 tot gevolg hebben gehad dat de Italiaanse handelaren voor hun voorraden met een lagere winstmarge genoegen moesten nemen, zonder evenwel in absolute termen een verlies te lijden. Bijgevolg heeft de loutere omstandigheid dat in Italië de suikerprijzen van overheidswege worden vastgesteld, niets te maken met het feit dat de litigieuze betalingen als „steunmaatregelen" in de zin van artikel 92, lid 1, EEG-Verdrag moeten worden aangemerkt; de verenigbaarheid van die regeling met het gemeenschapsrecht, inzonderheid met de regels inzake de gemeenschappelijke marktordeningen voor de betrokken sector, zijn derhalve eveneens volstrekt irrelevant. Ook indien de Commissie tot de conclusie was gekomen, dat de Italiaanse prijsregeling voor suiker onverenigbaar is met het gemeenschapsrecht, en zij tegen de Italiaanse staat de procedure van artikel 169 EEG-Verdrag had ingeleid, had zij de bestreden beschikking kunnen geven.

Verzoeksters' verwijzing naar artikel 40, lid 3, EEG-Verdrag is geheel ongegrond.

Voor zover er namelijk sprake is van discriminatie, gaat het niet om discriminatie tussen producenten of categorieën van producenten, maar tussen handelaren die in Italië op 30 oktober 1984 over suikervoorraden beschikten en andere handelaren. Artikel 40, lid 3, is casu dus niet van toepassing.

F. A. Schockweiler
rechter-rapporteur